

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

1987 TANULNI! TANULNI! TANULNI!

KITÜNTETÉSEK

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a partizánmozgalomban és az ellenállási mozgalomban végzett munkájukért, Kádár Iván elvtársat a Kiváló Szolgálatért Erdeméremmel és a Magyar Partizán Emlékéremmel, Markos György elvtársat a Kiváló Szolgálatért Erdeméremmel és a Magyar Partizán Emlékéremmel, Szekeres Pál elvtársat a Szolgálati Erdeméremmel és a Magyar Partizán Emlékéremmel, Buzás József elvtársat a Magyar Partizán Emlékéremmel tüntette ki.

Markos György

Kádár Iván

Szekeres Pál

Buzás József

Bihari Ottó elvtársat a tanács-törvény előkészítésében végzett kiváló munkáiért a Szocialista Munkáért Erdeméremmel tüntették ki.

Arról a számológépszalagról van szó, amelyik három földrajzszakos hallgató közös tudományos pályamunkája utolsó térképmelléklete adatainak kiszámításához szükséges volt.

E beszélgetésből megtudtam azt, amin az egyetemen sokan törnek a fejüket, azt, hogy miért olyan sikeres a földrajz-tanszék munkája, amely sikeresség megnyilvánult pl. a tudományos pályamunkák legutóbbi jutalmazása alkalmával is, amikor 14 földrajzszakos hallgató kapott pénzjutalmat, az összes megjutalmazottak 38 százaléka. A titok nyitja: a földrajzszakosok szeretik a tanszéküket,

A tanszékét ötször körüléri

tanáraikat, barátaikat és igazi munkatársaikat érzik.

Bernáth elvtársnak, a földrajz tanszék tanársegédjének is az a véleménye, hogy az eredmények szubjektív alapja az a baráti viszony, amely a nyári üzemi gyakorlaton, a tanszéki munkában, az évközi tanulmányi utakon egymás mellett dolgozó tanárt és diákot összeköti.

A sikerek objektív forrásai közül az egyik legfontosabb viszont az, hogy a tanszék jól szervezte meg a nyári üzemi gyakorlatokat. A nyáron összegyűjtött anyagból a hallgatók nemcsak kötelező dolgozatukat tudják összeállítani,

hanem évközben önállóan kisebb tudományos kérdéseket tudnak kidolgozni, amely munka különösen azért nagyszerű számukra, mert tudják, hogy mindegyik probléma kidolgozása, ha nem is több, de legalább egy téglat tesz a földrajz-tudomány épületéhez.

A munkájukban természetesen nincsenek magukra hagyva, Markos elvtársától és a tanársegédektől minden segítséget megkapnak. A segítség kölcsönös. A diákok is segítik a tanszék tudományos munkáját, és nem is kis mértékben, azzal, hogy egyes problémákat kidolgoznak.

Braun—Stikkel:

Látogatás a Pataki István téri közgazdasági technikumban

Messze a város központjától, Kőbányán, a Pataki István téren, az 1. számú épületben van a Leówy Klárától elnevezett közgazdasági technikum. Ha a kapu alatt (sok más tábla között) elhelyezett ovális felirat nem hirdetné, az idegen akkor is ráismerne, hiszen amolyan tipikus, régi iskolajellegű.

Hatalmas szürke épület, előtte rácsos kerítés. Homlokzatán, a harmadik emelet felett ékes betűk hirdetik: Közégségi elemi és polgári iskola. Hát ez bizony idejét múlt mar, illenék eltávolítani onnan.

A nagy kapun belépve festékszag üti meg az orrukat, a nemrég meszelt falakon, a frissen olajozott folyosón látszik, hogy most fejezték be az épület belső rendezését. A technikum osztályai a második és harmadik emeleten helyezkednek el.

Megkerestük az igazgatói irodát. Az igazgató — Mayer Béla elvtárs — éppen két kislánnyal beszélgetett az iskola faliújságjának, az ünnepségek rendezésének és szervezésének problémáiról. Kíváncsian füleltünk — ez szakmába vág — és így megtudtuk, hogy az iskola áprilisban ünnepli fennállásának 10. évfordulóját. Erre az ünnepségre felszabadulásunk megünneplésére lelkesen készülnek a diákok. A különböző osztályosok külön-külön műsorokkal készülnek és ezekből válogatják ki a legmegfelelőbbeket a végső nagy ünnepségre.

Beszélgetni kezdünk az igazgató elvtárral.

Mayer elvtárs elmondta, hogy a technikum tanulmányi átlaga, tantárgyak szerint számítva, az elmúlt félévben 3,19 volt — ami a többi közgazdasági technikum között a közepes feletti helyen van. Különösen kiemelkedő a tanulmányi munka, s a fegyverem a IV/A osztályban.

A DISZ-munkában a III/B jár az élen. Vannak a technikumnak igen jó képességű, és jól tanuló diákjai, akik példaképpé állíthatók az egész iskola elé: Szelepcsényi Edit — a technikum DISZ-titkára — kitűnő rendű tanuló. — Csizmadia Erzsébet, Hámori Anna, Kőszegi Klára és még sorolhatnánk tovább azoknak a neveit, akik legjobban dolgoznak.

A szünetekben megnéztünk néhány osztályt. Mindenütt tisztaság — és mivel ők sem anygálok, itt is van azért jókedv és nevetés, vidám tréfálkozás és játék — a jól ismert zsiszibongás fogadott bennünket. A tantermek falait már dekorálják — mindenfelől nagy költők és írók arcképeit láthattuk — és hamarosan újra meindulnak a tavalyról „itt felejtett” faliújságok is. Reméljük, az iskola tanulói megbecsülik a frissen festett, kellemes iskolát, s még barátságosabbá fogják tenni.

A tanítás után beszélgettünk Szelepcsényi Edittel, az iskola DISZ-titkárral. Erdelklödtünk a DISZ munkája felől.

A DISZ-titkár — jogosan — nagyon hiányolja a kerü-

leti DISZ munkájában, hogy nem foglalkoznak az iskolával. Egész tanévben (a félév folyamán) összesen egyszer — ird és mondó összesen egyszer! — látogatták meg az iskolát, s akkor sem foglalkoztak az iskola problémáival. Jó lenne, ha a kerületi DISZ jobban törődne az iskolákkal, segítené őket és betöltené valódi hivatását. A kerületi segítség nélkül Szelepcsényi elvtársnő a DISZ-életet az iskolán belüli problémák megoldásával és a nagybudapesti DISZ-útmutató alapján irányítja.

A kultúrélet tehetőségeinek viszonylag szűk keretét szab az a tény, hogy a tanulók igen jelentős része vidékről jár be. Tanulás után azonnal sietnek haza.

Azért elég jelentős a kollektív színház- és mozilátogatás — a múlt tanévben többször voltak közösen színházban — az osztályok rendszeresen klub-délutánokat rendeznek, s a szünetben többen kirándultak.

Az iskola legjobb tanulói az őket érdeklő szakkörökben vehetnek részt. Színészek és a tanács támogatásával irodalmi ankétokat rendeznek. Jelentős kezdeményezés a „Budapesti séta”, amelynek során csoportosan meglátogatják Budapest nevezetességeit, szobrait, híres épületeit, kiváló, hozzáértő tanárok vezetésével. A képzőművészeti ismeretek elmélyítésére megszervezik a képtárat és a múzeumok látogatását.

Elég jelentős eredményeket

érték el a sport területén. Az országos kosárlabda-bajnokságon az iskola együttese az 5. helyen végzett. Ezenkívül torna- és röplabda-szakosztály is működik.

Az igazgató elvtárral és a DISZ-titkárral folytatott beszélgetés során felmerült, hogy milyen a diákok elképzelése az elhelyezkedésről — főleg most, a racionalizálás után. Az igazgató elvtárs elpanaszolta, hogy sajnos, jelentős azoknak a szülőknek a száma — akik félve attól, hogy gyermekük nem kap megfelelő munkát az iskola elvégzése után — kiveszik az iskolából. Úgy gondoljuk, hogy nem ártana ezzel kapcsolatban az agitációs munkát megjavítani, bár eddig is igyekeztek mindent megtenni az iskola részéről, hogy minimálisan csökkentse a „lemorzsolódók” számát — hiszen hazánkban mind több és több káderre van szüksége és ezt a többek között biztosítani a középiskola van hivatva.

Azt gondoljuk, nem volt érdemtelen meglátogatni ezt a fiatal iskolát, amely a többi iskola között fiatal — mindössze tíz éves, és örülünk, hogy megismertük a középiskolásokat — az egyetem utánpótlásait — és bizunk abban, hogy amikor legközelebb baráti látogatást teszünk, még több jó eredményről, a hibák sikeres kijavításáról számolhatunk be.

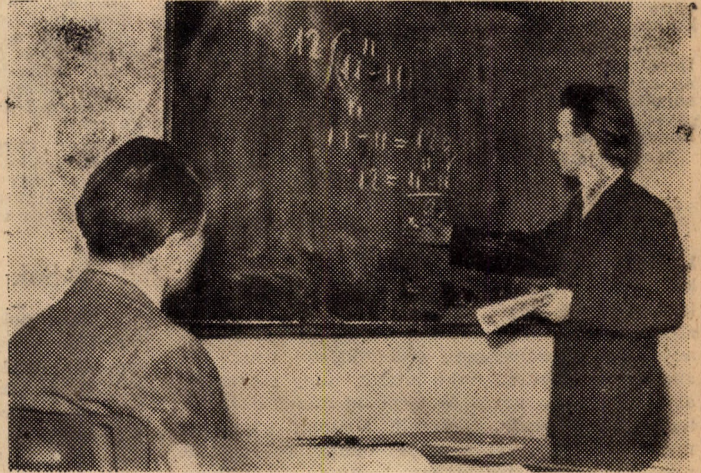
További jó munkát és sok sikert, eredményes tanévet kívánunk a közgazdasági technikum minden oktatójának és diákjának.

KÉPES RIPIORT AZ EGYETEMRŐL

Séta a vizsgázó hallgatók között...

Megkezdődik a tanítás — s a vizsgák lassan úgy élnék emlékeztünkben, mint régi emlékek, rossz álmok — vagy kellemes találkozások. Lapozunk vissza a naptárban egy lapot — és repülünk vissza egy héttel, amikor még a hallgatók az utolsó vizsgákkal küzdöttek, harcoltak a jó, jeles, vagy közepes bizonyítványokért, s boldogan sóhajtoztak végre az utolsón is túl vagyunk...

Az I. évfolyamon matematikával fejezik be a vizsgázást a 9-es szem. hallgatói... Ki ne emlékezne a matematikára, Huszár elvtárs feledhetetlen élményszerű előadásaira, a félévi keserves vizsgákra? Képletekkel telerajzolt tábla fogad bennünket, amikor belépünk és Orosz István elvtárs éppen az egyik tételt bizonyítja. A vizsgázató elvtárs Krekó Béla, meggyőződik a jó felkészültségről, a matematika alapos ismeretéről. Kétségkívül Orosz elvtárs egész félévben rendes munkát végzett, felelete is megfelelő. Dolgozata csak közepesen sikerült, de alapos felkészültségű feleletével jóra javította a dolgozatát. Orosz elvtárs e feleletével jelesen végezte el az első félévet és a további vizsgázásokhoz, a második félévhez is jó eredményeket kívánunk!

Krekó elvtárs matematikából vizsgázta.

Kicsit illetődötten lépünk be a II. évfolyam politikai gazdaságtan vizsgáját meghallgatni és fényképezőgéppünkkel igyekszünk megörökíteni Varga Ilona Rákosi-ösztön-díjas kitünőenrendű tanulót.

Magabiztosan, nyugodtan felel, nem jellemzi az az ideges kapkodás, mint sok más felelőt. Jóformán semmi izgalom nem látszik rajta. Látszik, hogy az egész anyagot tökéletesen elsajátította.

Az ilyen felelet ritka és öröm hallgatni. Gergely elvtársnőnek nem is kell kérdéseket feltenni, olyan alaposággal ismeri a kérdést Varga elvtársnő. A második kérdésnél elég a vázlat is, abból is meg lehet győződni, hogy mit tud a hallgató. Hogy a jó diáknnyelvel éljünk „úgy kell lenni” a kérdéssről.

Végeredményben megcsületett az újabb jeles és Varga elvtársnő büszkén dicsekedhet kitünőenrendű bizonyítványával.

Gratulálók, Varga elvtársnő, a szép felelethez!

Ott, ahol a harmadik emelet a legsötétebb, hangos beszédre lettünk figyelmesek. Vajon mi történik itt? — érdeklődtünk ceruzánkat hegyezve.

Egy csapat hallgató körülvevett bennünket és egyszerre magyarázták, mesélték nagy bánatukkal. Végre nagynehezen sikerült kihámozni mi történt. Hát nem éppen a legrózsásabb helyzet.

A belker. III/1. szeminárium szombaton megírta számvetéltől az írásbelit, de nem mondták meg, mikor lesz a szóbeli. Bementek a tanszékre, ott azt mondták jöjjenek be reggel nyolcra.

A legnagyobb ámulatukra hétfőn reggel egy cédula jelezte, hogy a vizsgák csak egykor kezdődnek meg. Mérgelődtek — a szervezetséggel kapcsolatban emlegettek néhány szentet — aztán csak bejöttek egy órára. addigra a hirdetőtábláról lekerült a papírlap és kijelentették, hogy csak délután négykor kezdődik a vizsgáztatás.

Bizony ez nagyon kellemetlen és sokat ront. Egy csomó ideges várakozás, izgalom és bizonytalanság.

Azóta sem mertünk érdeklődni felőlük, mert félünk, hogy még lapzártáig sem kezdődtek meg a hön óhajtott számvetel vizsgák.

Iparstatisztika vizsga.

Iparstatisztika vizsga a harmadévesen... Rácz elvtárs előtt ott ül Muháros Győző és felel.

Nem könnyű dolog statisztikából vizsgázni, mert az anyag tökéletes ismerete szükséges az eredményes vizsgához. Rácz elvtárs a nagy kérdésen belül az apró kérdések ismeretét is megköveteli.

A felelet befejeztével értékelte a felkészülést: az anyagot érti, csak azt nem érti egészen, mikor mit kell alkalmazni. Látszik, hogy tanult, mert példákkal mindent meg tud magyarázni.

Dolgozata is jól sikerült 4.5. Erdemjegye: megérdemelt jó.

A gondolkodó.

pályájára tudatosan készülő egyetemi hallgató időként elgondolkozni azon, mit is vár az egyetemről, mit nyújthat neki az egyetem 4 évi szorgalmas tanulás mellett?

Talán már a kis gimnazista is túl van azon a primitív állásponton, amely szerint négy év alatt „kitanulja a szakmát”. Az egyetem csupán az alapkövetet teszi le, melyekre azután magunknak kell az épületet felépítenünk. Megadja a tudás alapjait és megtanít tudományos gondolkodásmódra, tudományos kutatói tevékenységre. Ezt a célt segítik a szemináriumok, ahol egy-egy téma kidolgozása már önálló kutatásra készíti a szeminárium diákjait.

Dehát hogyan is álljunk neki egy ilyen feladat megoldásának.

vagy éppen a szakdolgozatnak? Hol kezdjük a kutatást, mit nézzünk át?

Ere a kérdésre ad választ, útmutatást Weger Imre közeljövőben megjelenő „Irodalomkutatás és anyaggyűjtés” c. módszertani útmutatója, felsorolja azokat a bibliográfiákat (irodalomjegyzékeket), melyekre a közgazdaságtudomány valamennyi ágában szükségünk van.

Weger művének bevezetésében

megtanít a téma körülhatárolására.

1. Miről akarunk írni? Ezt pontosan tudnunk kell. Nem olvashatunk el mindent, amit valaha is tervezésről írtak, ha az öt éves terv a kitűzött téma. 2. Kinek akarunk írni? Milyen ismeretanyagot, képzettséget, érdeklődést rendelkezik hallgatóságunk, tud-e annyit, hogy megértje, amit mondunk neki, és nem mondunk-e fölöslegest, amit már tud? 3. Mennyit írhatunk, mennyi a feldolgozás ideje, ehhez kell szabnunk a résztek terjedelmét, nehogy aránytalan legyen a dolgozat. Melyik időszakról szól, földrajzilag hol történt az esemény, és mi a cél, mellyel munkánkat megírjuk.

Ha ezeket a kérdéseket tisztán látjuk, akkor nekifogunk az anyaggyűjtésnek. Lexikonok, szótárak, eseménymutatók, időrendi táblák (melyik évben, melyik országban mi történt?) és gyűjtőmennyiség bibliográfiák, kiadói könyvjegyzékek és folyóiratok nyújtanak támpontot az első lépésekhez. (Gyűjtőmennyiség bibliográfiák: ezek jelentik az egyes témakörök irodalomjegyzékének gyűjtőmennyét. Ilyenek a Nemzeti Bibliográfiák és a Bibliográfiák Bibliográfiái.)

A keresésben egyik legfontosabb munkánk a katalógus. Ne féljünk a katalógustól! Sajnos, sok diák úgy idegenkedik tőle, hogy az olvasástól is elmejj a kedve, ha a könyvtáros a katalógushoz irányítja. Pedig a katalógus kedves szerzőtársunk, ha megbarátkozunk vele. Weger Imre művében ismertet a különböző katalógusfajtákat és azok használatát.

Ha irodalomjegyzékünk nagyjából együtt van, meg kell ismerkednünk a könyvekkel. Egy-egy témához néha annyi könyv gyűlik össze, hogy ha mind el akarunk olvasni, hosszú órákat kell elköszölnünk. Ekkor meg kell mérlegelnünk, mit is olvassunk belőle? Először a tartalomjegyzék, név- és tárgymutató, idézett könyvek jegyzéke — ezek mutatják be nekünk a könyvet. És végül, ha már az olvasáshoz fogtunk, következik a jegyzetelés. Jegyzetek nélkül nincs oly emberi elme, amely boldogulni tudna. Csak az a kérdés, hogyan jegyzetünk? Cédulákra-e, vagy füzetbe, folyamatosan? A „cédulázástól” a legtöbb diák, aki a kutatómunka kezdetén van, irrtózik. Megvan ennek is az oka. Olyan szép, rendezes az a füzet, minek az a sok cédula, csak szétrepül és cikázik a fejünk körül, mint megannyi fénytől részeg pillangó. Igen ám, ha nem tartjuk rendben. De ha rendben, dobokban tartjuk, akkor fejelemet kizűrésre, melynek katonái a mi parancsainkunkra lépnek ki a sorból. Akkor látjuk, mennyivel könnyebb a feldolgozás során mindig azt a cédulát előszedni, vagy azokat összehasonlítani, melyekre éppen szükségünk van, mintsem egy jó vastag füzetben állandóan ide-oda lapozgatni, keresni!

Weger Imre módszertani útmutatójában gyakorlati példát is ad, amelyen az előzőleg elmondottakat egy konkrét esetben, egy fiktív dolgozatot illusztrálja. Ha előzőleg valami homályban maradt volna, itt végképp világos lesz.

Sok diák van, aki sajnós

úgy kezd neki a szemináriumi munkának, hogy megkérdezi egy-két tanárségédet, „mit olvassak ehhez?” — kap három címet, leül és megírja dolgozatát, ami nem más, mint gyenge utánérvése a három író művének —, aztán pihen a babérjain, mint aki jól végezte dolgát, s ha végül vitára kerül a sor, akkor úgy áll hallgatói előtt, mint ama nagyfűlű házfalát a hegyen. Lealkármertes diák nemcsak nem jár így el, hanem még gondos kutatás után is kinlódik a gondolatától, hátha maradt valahol valami, amit nem nézett meg, hátha hiányos a műve. A lelkiismeretes diák az elérhető tökéletes teljességet akarja nyújtani. Az ilyen diákok számára készült a Módszertani Útmutató. Február közepén jelenik meg. Segítő szándékkal és a tudományos munkára nevelés céljával ajánljuk hallgatónk figyelmébe.

d.

— Nézd, nincs igazad... — ...kedves barátom, nem így spekulálnak hausse-re vagy baisse-re.

— Összekevered te a fogalmakat... — A laikus hallgató nem tudja elképzelni, milyen közeli atyafiságok beszélgetnek és hogy miről folyik a diskurzus.

Pedig az egész roppant egyszerű. A III. évfolyam külkereszközü hallgatói a külkereszközü tárgyalják — a maguk saját modorában. Ehhez tudni kell, hogy ebben a szemináriumban mindenki — mindenkinek a barátja, s éppen Vas Kálmán magyarázza a táblánál a tőzsdei határidő-ügyleteket.

Ha valaki évközben valamit nem értett, nyugodtan fordulhatott hozzá, ő mindig szívesen állt rendelkezésére, és most, amikor izgatottan várjuk, amíg Vas Kálmán, az utolsó félévi vizsgázónk kijön, mindannyian azért remegünk, hogy legyen még egy kitűnő-rendű tanulónk. Igen, a második kitűnőért izgulunk! Mert Marx Ferenc már nyugodtan magyarázza a vizsgázás, s örömmel állapítja meg, hogy érdemes volt tanulni.

Nyílik az ajtó és kijön Kálmán... —

Kérdőn nézünk valamennyien rá — s már látjuk nyugodt arcán, értelmesebben csillogó szemén, hogy jól vizsgázott. Valljuk meg a szívünk mélyén, mi bízunk benne és sejtettük, hogy jelsre vizsgáz — mint minden egész évben kiválóan tanuló diák.

Aztán mosolyogva gratulálunk a szerény fiatal embernek és büszkén — hogy ilyen barátunk van — és egy kicsit irigykedve — hogy miért is nem tanultunk többet! —

nézegetjük az egymás alatt sorakozó nyolc jelest. Nem kis dolog alig három hét alatt nyolc jelest szerezni!

Itt mutatkozik meg az egész éven át annyit hangoztatott és elcsépegtetett folyamatos tanulás jelentősége.

Kitűnő rendű tanulóink egész féléven át rendszeresen foglalkoztak az anyaggal és az előadásokat és a kötelező irodalmat szorgalmasan jegyeztették — és még csak bele sem haltak a tanulásba! Szórákozásra, olvasásra, az általános műveltség elmélyítésére is maradt idejük, mert jó időbeosztással úgy rendezték be a napjukat, hogy az előadások után egy-két órát olvasgatták a jegyzeteket, ki-jegyzetelték a kötelező irodalmat — s utána ők is, mint a többi fiatalok, elmeltek sétálni, moziba, színházba jártak.

A szemináriumokra való alapos felkészítés a nyugodt, magabiztos feleletet jó alapot adott a vizsgákhoz. És amikor a vizsgák előtt elővették

jegyzeteiket, nem úgy néztek, mint a teljesen ismeretlen anyagot — hanem lényegében a felkészülés ismétlést jelelték.

A sok évközi szereplés a gyengébb társainknak való segítség e-mailvitette tudásukat, az apró problémák kapcsán megismerték az egész tananyag minden csinját-bínyját.

S így rendszeres munkával készültek a „nagy vallasatásra”. Csodálatosképpen egy csépp izgalom nélkül mentek felélni. A kiváló nyelvi vizsgák után már mosolyogva vizsgáztak a többi tantárgyokból.

És lassan elérkezett az utolsó vizsga. A két kitűnő-rendű tanuló itt áll a többiek gratuláló gyűrűjében és valamennyien boldogan tekintünk kiváló barátainkra.

Hát kedves Vas Kálmán és Marx Ferenc, úgy érzem, minden elismerést megérdemelték és remélem, ezután is megmarad közöttünk — és az egész szeminárium között — a jó atyafiság gondolata.

Egyik barátotok

Kérjük a véleményed!

A „Közgazdász” szerkesztőbizottsága kéri olvasóit, hogy az újság elolvasása után a megjelent cikkekről versekről stb. írják meg összinte véleményüket és — akár aláírás nélkül is — szerkesztőségünkbe (III. em. 382) vagy valamelyik levelezőlistánkra juttassák el.

A KIVÁNSÁGOK KÖNYVE

Könyvtárunk kölcsönzőjében általános kívánságra megjelent a Kivánságok Könyve. Felhívjuk diákjaink figyelmét, hogy bármilyen óhajuk, panaszuk, problémájuk, vagy kritikájuk van, amennyiben az a könyvtárt érinti, írják be Kivánságkönyvünkbe.

GOLD ANDOR:

Új egyetem születik

„Ez az ország a mi országunk, itt most már a mi kezünk építi”.

Szerb u. 23.

Gyermekkori meséskönyvekben a palota építése nagyon szépen volt leírva, de meg kell hagyni, hogy a megvalósítás korántsem jelentett alkotójának olyan nagy feladatot, mint a valóságban. A varázsló pálcája pillanatok alatt színteremtő kastélyt teremtett. Nekik könnyű volt, mert volt varázspálcájuk. A valóság embereinek legtöbbször csak akaratauk van és tudásuk, de azért munkájukról sok esetben elmondhatjuk, hogy mesébeillő.

Dimitrov téri egyetemünk kapuján naponta száz meg száz ember jár ki és be. Akik először jönnek el hozzánk, csodálkoznak nézve a gazdagon díszített épület csarnokait, oszlopait. Nem egy szépérzékkel rendelkező ember áll meg az egyes-egyedülálló és jóleső érzéssel veszi tudomásul, hogy a közgazdászok palotájában tanulnak. Különösen jólesik a szépség élvezete azoknak, akik úgy tekintenek a még ismeretlen falakra, mint jövőse iskolahelyük falaira. De különösen szép az épület azoknak is, akik búcsúznak tőle, a végzett negyedéves hallgatóknak. „Igy van ez”, mondják magukban, „amikor idejöttünk, sokat kaptunk, most még többet veszünk.” Ezen nem is csodálkozhatunk. Már magával

pénzügyi osztályának vezetője. Nyilvánvalóvá vált, hogy a Szerb utcai épület, az egyre növekvő számú hallgatók alapos felkészülésének már gátjává lett, annál is inkább, mert a tanítás jelentős részét másutt kellett folytatni.

A Szerb utcai napokra így emlékezni vissza Rácz elvtárs, aki jelenleg egyetemünk tanárségéde:

— Allig volt tízpercünk. Az órák közötti szünet legtöbbször azzal telt el, hogy az egész szeminárium vagy a jogi egyetemre, vagy pedig a piaristák épületébe rohant, mert a következő óra már ott kezdődött. Amikor a csengő megszólalt, tanár és diák új honfoglalásra indult. Ti már el sem tudjátok képzelni a régi „szép időköt”. — De remélem, sikerült a dolgot úgy megoldani, hogy tisztem föl, fél napot voltatok egyik helyen és fél napot a másikon.

— Ezt mi is csak reméltük — mondja Rácz elvtárs. — Legtöbbször nemcsak el kellett menni, hanem a következő órára már vissza is kellett jönni.

— Es az „anyaintézet”, a Szerb u. 23? — Talán a legjellemzőbb rá, hogy én, mint elsőéves hallgató, azt sem tudtam, hogy a legtöbb tanszék merre van. Evfolyam-előadásokra nem volt megfélemlítem. A könyvtár olvasótermébe maximum ötven ember fért be, de ez már zsúfoltságot jelentett.

tették. Egészen 1944-ig a váhamatóságok központja volt. Tíz évvel ezelőtt, 1944-ben, a Budapest felszabadításáért vívott harc közben a németek vandál módon felrobbantották. Minden magyar ember, aki ismeri Ybl Miklós munkásságát, tisztelettel gondol a nagy alkotóra és magas művészi értékű alkotására. Azonban a né-

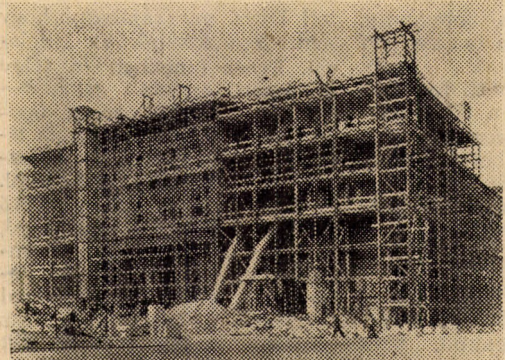
Legnagyobb részt kiégett falak meredeztek a Dunára. A főkaputól a volt Közraktár térig húzódo déli szárny a pincég volt lerobbantva. Ha akkor valaki megállt a jelenlegi épület helyén, felnézve az eget láthatta. Csúpán az északi szárnyban állítottak helyre egy-két termet, melyben a váhamatóság működött. Siralmas képet nyújtott a hajdani palota, de mégis nagy reményűl kecsegtetett. Lesz itt még „kacsalábban forgó kastély”, gondolták a tervezők, csak akarni kell! És akarásban nem volt hiány.

Hazafelé menet, az a néhány ember, aki megnézte az épület romjait, arról beszélgettek, hogy ha ma Ybl élne, bizonyára jólesne tudnia, hogy alkotásához méltó intézményt akarnak megvalósítani: egyetemét építeni. 1949 októberében megszületett a terv.

Megkezdődik az építkezés

Az Iparterv V., VII. emeletén, nagy mérnöki rajzaszettel előtt, Öshajú emberrel beszélgetek. Itt dolgozik most Halászy Jenő, egyetemünk tervezője. 1949-ben, mint a Középülettervező V. mérnököt, öt bízták meg azzal, hogy a tervezés munkáját vezesse.

— Úgy emlékszem — mondja Halászy elvtárs — hogy 1949. október 20-án voltam Nagy Tamás elvtárral a Fővámot megnézni. Tudtam, hogy a

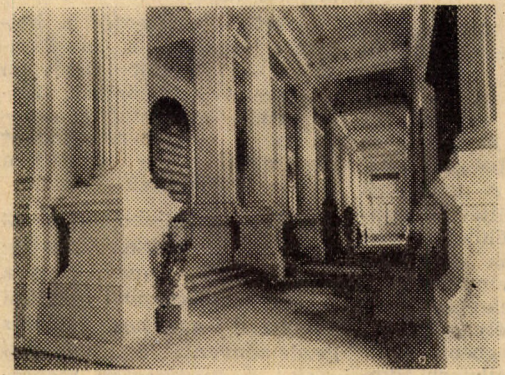

munka sürgős, ezért szombat- és hétfőre elkezdték a vázlatot.

— Hogyan indult meg az építkezés?

Milyen feladatok álltak az építők előtt?

A volt Fővám-palota művészeti stílusát Ybl eklektikus olasz reneszánszban tervezte meg. Ez azt jelenti, hogy a forma a reneszánsz díszítési és stílus megoldási munkáit követi, azonban helyt

ad a nem reneszánsz stílusú mintáknak is. Ezen kívül az épületen Ybl egyéni tervezése is megtalálható, mint pl. a félköríves ablak, közepén kis görögös oszlop (az utcáról a félemeleten látható). Így tehát az egész épület műemlék, melyben külön műemlékké nyilvánították a főbejáraton belüli oszlopot, római mozaikkal kirakott előcsarnokot, valamint az öntöttvas lámpákkal ellátott díszlépcsőt.

Mindebből a felbecsülhetetlen értékű műemlékből a fasiszta pusztítás csak kiégett falakat és hiányos romtöredékeket hagyott hátra. Az építőkre várt az a feladat, hogy a megmaradt töredékből következtessenek az egészre és így építsék fel az új palotát.

November 3-án az Országos Tervhivatal egyik ülésén elfogadták a tervvázlatot. Mindössze négy napra rá, a részletes tervek kidolgozásával egyidőben, a helyszínen állománymegőrző munkálatokat végző ORLAK Vállalat már hozzá is kezdett a munkálatokhoz.

(Nem vagyok építész, de annyi érték az építkezéshez, hogy a tervrajzok elkészítése nagyrészt megelőzi a kivitelezési munkálatokat.)

— Előbb nem a tervrajzok készültek el? —

— A tervezés és kivitelezés, mondhatni, egyidőben folyt. Amikor az ORLAK munkához fogott, már nagyrészt tudtam, hogy mit akarok. Így bőven tudtuk nekik munkát adni. De nem maradt le a tervezés sem. 1949-ben a Középülettervező 12 dolgozója vezetésében alatt a helyszínen nyitott irodát. Egy-két termet rendbehoztunk és azokban ottüttünk kb.

— A tervek elkészítését mikorra sikerült befejezni?

Halászy elvtárs az ősz tervező, akinek szeméből még ma is látom a pár év előtti munka izgalmát és egyben élményeit is, elsősorban munkatársaira emlékezik.

Kévs anyai nemek emberrel dolgozom életemben, mint az Önök egyetemén. Bármit kértem, megterítették. Volt olyan eset, amikor öt nap alatt kellett a lépcsőházakat újratervezni. Nem ismeretek akadályt.

Olyan emberek voltak, akik nem egyszer éjleken keresztül terveztek, alakították a már meglévő elképzeléseket. Az ő áldozatkész munkájuk eredményeként 1950. április elejére elkészült az összes terv és a teljes költségvetés.

Már számtalanszor láttam egyetemünk épületét. Mindig nagyon tetszett, de most, hogy a régi építőkre emlékezünk, képezetemben még nagyobb színben tűnik fel. Ülünk a kényelmes pad-sorokban és nem képzeljük, hogy mennyi akarat, mennyi küzdés és odaadó lelkes emberi szívek hozta létre ezt az alkotást.

A percek egyre gyorsabban telnek és Halászy elvtárs szavaiból mindjárt megismerem az építés történetét, mely szépségében magával a művel vetekszik. Tudjuk, hogy az építés folyamán nem mehetett minden a lehető legnagyobb rendben. De most, mikor már a visszaemlékezésnél tartunk, az emlékek megszépülnek és még a legnehezebb pillanatokra is csak boldog mosollyal lehet emlékezni.

— Azt szerettem volna elérni — mondja Halászy elvtárs —, hogyha Ybl Miklós ma főtámadna, legalább ne vágna pofon azért, amit művével tettem.

Természetes, hogy mindezekon kívül alapvető feladatként állt az építők előtt, hogy korszerű, minden igénynek megfelelő egyetemet létsítsenek, mely egymagában is méltóképpen fejezze ki a magyar nép nagy újjáépítési eredményeit és a kultúra iránti áldozatkészességét.

Az Ybl-féle tervezésben a mai aula helyét közepes oszlopokkal elválasztott két nyitott díszudvar foglalta el. Teljesen más irányú elrendezést mutattak a lépcsőházak is. Már azelőtt is megvolt a díszlépcső, valamint a Dunapártra és a Sőház utcára néző folyosókön 2—2 lépcsőház. Mindezt át kellett alakítani. Az Egyetemnek szültsége volt elsősorban nagy befogadóképességet előadótermekre, a réginel tágasabb folyosókra nagyméretű étteremre, könyvtárra és még a gyon sok speciális célt szolgáló helyiségre. Továbbá szükség volt egy olyan nagyobb csarnokra is, amely rendezvények alkalmából nagyszámú közönséget képes befogadni.

Eleinte arra számítottak, hogy a díszlépcső sikerül felvenni a harmadik emeletig (az építők szerint második emelet). Azonban a Műemlék Országos Bizottsága ehhez nem járult hozzá. A régi lépcsőházak visszaállítás nem oldotta volna meg a problémát: nem biztosított volna a hallgatók gyors feljárási lehetőséget a harmadik emeletre. Megszületett a terv és nyomában a megvalósítás: az ótkarú lépcsőház (büfé mellett), mely létezésével kellenék veszi ki részét az egyetem általános szépségéből. A Dunapártra néző folyosón a két lépcsőházat bevilágító alakították át a Sőház utcára néző folyosón a lépcsőházaká kijelöl helyezték, így lehetőség nyílt nagy előadótermek tervezésére.

Az 1948-ban megalakult önálló Közgazdaságtudományi Egyetem fejlődését a szűk hely következtében fennálló alaposan „megosztott” oktatás fojtogatta. Tervezni kellett, mégpedig minél hamarabb. Megindultak tehát a próbálgatások. Vajon melyik terv kidolgozása lenne a legmegfelelőbb? Az egyetem akkori kurátorát, Nagy Tamás elvtársat senki sem irtogelta.

— Nagy gond volt akkoriban Nagy Tamás elvtárs vállán — mondja Rencz elvtárs. — Mindannyian, tanárok, dolgozók, diákok, egyaránt meg voltunk győződve, hogy most már nemcsak, hogy kell egy új, hatalmas épület, hanem a lehető legrövidebb időn belül kell megvalósítanunk.

— Hogyan jutott felszínre az a gondolat, hogy éppen a mostani épületet válasszák? — kérdeztem.

— Ezt a gondolatot már megelőzte egy másik terv. Ezerint a piaristák épületének egyik szárnyát kaptuk volna meg és egyben megindult volna az épület előtti térre egy új épület tervezése is. A két épületet a felső emeletet szintien akarták átjáróval összekötni. A munkálatokat már el is kezdték, de a kezdeti szakasz nem haladtak túl.

— Miért?

— Az Országos Tervhivatal nem engedélyezte a kivitelezést.

Elképzelem, vajon milyen lett volna ez a hatalmas szárnyépület a mai Petöfi téri. Nyáron sokszor nézegettem az izlésesen parkirozott ter apró gyermekait, pihenő idősebb embereit. Budapestnek oly kevés a tere, valóban nagy kár lett volna ezért a gyönyörű kilátást nyújtó térért. Igaza volt a Tervhivatalnak, ehhez nem szabad hozzányulni.

Az egyetem megteremtése sürgős volt, valami más hely után kellett nézni. 1949 őszén, Vas Zoltán elvtárs, az OT akkori elnöke azt javasolta Nagy elvtársnak, nézze meg a Dunaparton lévő Fővám-palotát és ha megfelelőnek találja, akkor az újjáépítéshez szükséges anyagi fedezetet biztosítani fogják.

Igy 1949 októberének végén néhány ember kíváncsi szeme szegeződött a kiégett falakra.

Amit itt találtak

Magát a Fővám-palotát Ybl Miklós, a nagy magyar építész tervei alapján, 1870-től 1874-ig épít-

meteknek teljesen mindegy volt, hogy vészt dühükben mit dobak a földük elpártolt Mars hadisten oltárára. Az épület hosszú ideig tartó égése örökre kell, hogy emlékeztessen a XX. századbeli fasiszta barbarizmusról

Donáth Ferencné:

„Csupán hódolat illet meg, nem bíralt” — mondja az Úr hangja az Ember tragédiájának első képében — és ez a gondolat jut eszembe, mikor beszámololok a Nemzeti Színház Tragédia felújításáról. Valóban, ezt az előadást nem lehet a szó megszokott értelmében „bíralni” — fölülte áll a kritikanak.

Évek óta nem láttuk a Tragédiát, de még emlékszünk a régi előadásokra, amelyek szinte iskoladramává szűkültek. Régebben pesszimizista műnek könyveltük el a Tragédiát, elismertük ugyan Madách haladó voltát, de úgy véltük, hogy a polgári társadalom fölötti kiábrándultsága végképp szkeptikussá tette az emberiség jövőjét illetően. Most látjuk csak, mennyire tévedtünk.

Pedig nem változott a szövegben egyetlen sor, egyetlen betű. Ellenkezőleg, benne vannak azok a sorok is, amelyeket évtizedeken keresztül kihagytak belőle, éppen forradalmiságuk miatt. De a rendezés, a díszletek, a színeszerek elmélyült és lelkes munkája kidomborítja az igazi madáchit, mondanivalót. A színek változásával nem azt látjuk, amit rég, hogy hiába próbál az ember mindig új és új társadalmi formát, hiába indul új hittel új eszmék és korok felé, sosem jórabb a régivel — ellenkezőleg, látjuk a haladást, korról korra, a fejlődést, és még ha bánat, gonoszság és bűn kíséri is, halad előre, tökéletesedik. Mennyivel magasabb szellemi fokon áll pl. Kepler, mint Faraó! Mennyivel más a forradalmi szín szabadság látványban égő tömege, mint Faraó rabszolgái! És a londoni szín munkáit, bármily szürke és nehéz a soruk, mégis kultúrában és életmódban sokkal magasabb szinten állnak, mint Milltiadesz görögjei. A fejlődés valóban világos, az jut eszünkbe,

Az ember tragédiája

be, hogy a Tragédia kitűnő illusztráció a társadalmi formák fejlődéséhez, szinte dramatiszálja a marx-engelsi tant. Hogy a fejlődés mellett, Adam mégis mindig újra csatlódik, hogy mindig a kövélkező kor is annyi salakkal teljes — annak okát Madách nem mondja ki — talán nem is tudta — de mi érezzük — mert az osztálytársadalom keretében nem lehet tökéletes társadalom. Önzés, irigység, pénzvágy, hatalomvágy, gyűlölet és áskálódás csak az osztály nélküli társadalomban szűnik meg.

Igaz, van a Tragédiának egy sokat vitatott, sokat támadott képe. A falanszter. Lucifer mutatja Adamnak, hogy öngyilkosságba kergesse, s vele az ember nemet. De miért engedli Madách, hogy Lucifer így mutassa meg? Madách nem a realizmus, csupán az utópiát ismeretében írta művét, a század derekán. Az utópiát valóban ábrándoztak a falanszterrel. De hogy Madách, a győtrődő, kételkedő, bizalom és reménytelenség között vergődő Madách sem hitt benne, sem a „szörnyű végben” — természet és tudomány csödéjében, az esziki-mó jelenetben, azt megmutatja az utolsó színt, a „küzdj és bízza bízzál” — jelenet, amikor az Úr hangja — s az a hang a valóságban nem is az Úr, hanem az emberben megszólaló belső hang — mégis munkára készíti, mert mégis megismerkedni kell a színt mutatja meg, hogy Madách mégis csak remél, hogy bízik az ember jövőjében. Régen a zárójelenetben élőképi, patetikus pózba merült az emberpár az égi szóra. Ebben az előadásban más történet: bizalomtól eltelve ki-ki dolga után lát, mert érdemes dolgozni: Adam fát dönt, Éva lugast épít. Ez a mozdulat a rendezés érdeme, optimizmust, megnyugtató sugároz. Bizalmat és optimizmust sugároz Madách nő ábrázolása is: a londoni színben a nő lép át glórián s a sírt, hová mindenki

elául, és az utolsó jelenetben ő az emberiség megmentője, aki visszarántja Adamot a szakadék széléről. Az élet él, mert élni akar, és a nő az élet hordozója, aki keresztülhúzza Lucifer tervét.

Madách nem materialista, de realista író. És a realizmus sokszor materialista igazságokat mondott vele. A Tragédia nem csupán az eszmék harca: sokkal inkább a javak iránti vágy mozgatja az embereket. Hiába döbben meg Adam, mikor az eszkimó beszámol arról, hogy agyonütötte szomszédait a nagyobb fokafogás érdekében, mert hiszen nemcsak az eszkimó csinálta ezt, az előző képekben is ezt csinálta az ember, csak másféle eszközökkel és másféle fokával. Mennyire mélyen látja az igazságot Madách, híres mondásában: nem alkotója vagy a kornak, csupán üszója. Nem az egyes személyi teremtő korát, formálja a történelmet, hanem a társadalom dinamikája, a történelmi szükségesség. Hiába áll Madách Danton pártján, realista: tehát meg kell mutatni Danton ingadozó, megalkuvó voltát. És mennyire szigorú kritikai realista a londoni színben! Saját korának kufárlékét senki döbbenetesebben nem ábrázolta, mint ő. A rendezés itt is aláhúzza a mondanivalót azzal, hogy a vásár épp egy temető kőfalánál zajlik, a vásári lármá megsemmisül a túlgárgógni a riasztó síri hangulattal.

Major Tamás rendezése az egyik könyvdramává degradált művet a magyar színpad különösen kimagasló eredményévé teszi. A színészek munkája méltó volt ehhez a rendezéshez.

Básti Lajos Adámja felült minden eddigi szerepét, bátor, erős, bizakodó Adam volt, az első színekben natv és kicsit ósberi,

gyermekien csodálkozó, később egyre öntudatosabb, színről színrre fejlődő emberségében.

Lukács Margit Évaja nemcsak dekoratív, nemcsak elhítteli, hogy a nő valóban, szépség és költészet, hanem érzékelési is, hogy valódi küzdőtárs, aktív részese a harcnak. Az ellentétes emberi tulajdonságok egységét nagszerűen fejezi ki: az ismeretlen természetűl való állati félelmet az első részekben, hősiességet, halálmegvetést később, lemondást a bizánci színekben. Keplerné bűneit, Rómában a dözsölő Júlia vágyát az édeni tisztaság után, és a londoni színekben bájít, ártatlanságot, kapzsiságot, kíváncsiságot, kegyetlenséget: és ez a sok ellentét mind ugyanaz: a nő. Lukács Margit Évaja sokszínű, sokhúrú hangszer.

Major Tamás Luciferje súlyos fekete árny, egyéniség az angyalok közt, nagyszabású, félelmetes, akinek démoni hatalmától szinte féltenék a köcsény embert, ha nem tudnánk, hogy ez a szellemünk egyik része, a bennünk lakó kételkedés, dac és hideg logika. De tudjuk, sokszor van úgy az életben, hogy az eszokokból levont következtetés mindent reménytelennek látat, s aztán mégis jóra fordulnak a dolgok, az élet dialektikája legyőzi a bennünk lakó Lucifer logikáját.

Oláh Gusztáv díszletei operaházi nővére emelik a Nemzeti Színház színpadát. A díszletek valóságos játsszák, bámulatos technikai bravurokat produkálnak, és ezen felül szín- és fényhatásaikkal festőiek, elképrázatosak szépek.

Magyarázom az olvasójegetmet

Karinthyáda

— Visszahoztam egy könyvet, tessék. Hogy felszólításra? Miért? Miért kaptam volna én felszólítást? Olyan sárga lapot? Olyan izét? Igen, valamit hozott a postás, meg sem néztem, azt hittem reklám. Itt is van nálam. Rögtön odaadom, csak kivesszem belőle a vajaskenyereket. Hogy soká volt a könyv? De kérem, csak most vittem el — igazán nem rég... Mit? Hogy már októberben lejárt? Hát ez igazán lehetetlen! Ez felhóbortról hogy itt a dátum?! Az olvasójegetben?

Kérem elvtárs, maga rosszul lát! Vegyen szemüveget! Ajánlok egy jó optikust a körütem, mestere a szakmának! Mester! Hogy?! Hogy én látok rosszul?! Én vegyek szemüveget?

Nekem már van kérem, gyerekkorom óta rejtett kancsalágom van — kicsit ferde látok — akarom mondani duplán — illetve szimplán, osztva kettővel, nem is, jaj mit beszélnek, köbgyököt vonva, differenciálva, integrálva, kombinatorikára relative — az én szemem, kérem, klinikai eset — azért nem láttam a lejárati napját, nem látam kérem ezt a napot, amikor itt állok a könyvtárban, s hagyom, hogy győtorjenek engem, szegény agyontanult diákok, aki nappal teszi az északat, aki legyőzi az idő hatalmát, hogy bevegye a tudomány várát, aki akaratának buzdányát forgatja, buzdányát Botondként — engem vannak kérem itt felelősségre, egy ilyen vácsak 20 oldalas könyvért, hát megér ez a könyv ennyi szót?!

Pedig ez a könyv nem is ér annyit — tudniillik, hogy igen sokat ér, ez egy olyan könyv, amire igen nehéz hozzájutni, én úgy gondoltam, kötelességem a kultúra terjesztése, én kérem világosságot akartam gyujtani a fejemben. Hogy addig más nem juthat hozzá? Hát nem mindegy, hogy innen kölcsönzik, vagy innen adom kölcsön másoknak? Én a könyvtárosoknak segítettém, én kérem könyvtáros munkát végeztem, és még

án fizessék? De kérem én könyvterjesztő vagyok, és olyan lelkesen terjesztettem a hozzámm kerül könyveket, mint a bacillus az influenztát. En már ezért dicseretet is kaptam a tanáraitól — persze azok magassabb szempontokkal gondolkodnak.

Azt hiszem itt a hiba, maguknak nincsenek szempontjaik, maguk szakmai sovinszták, kérem maguk szakbarbárok, gyakorlatlanok önkritikát!

Hogy nem restellik, így győttörni egy ilyen szegény diákok, mintha bizony az elvtársak nem is lettek volna fiatalok. Pedig bizony voltak, csak már igen régen, hogy így elfelejtették a diáklélet keserveit...

A keserveit! Még hogy onnyit nyúzunk egy ilyen vénkonyka könyv miatt!... Húsz oldal az egész... Hogy mit lehet ezen a húsz oldalon három hónapig olvasni? Olvasva a jó fenél illetve a barátom Nem is egy barátom, hanem öt. Mind az ötnek öt barátja. Ötször öt barát, az 25 barát. Huszonötöször húsz oldal, az 500 oldal. Tessék. Arra is hosszú három hónap? Dehogy hosszú, dehogy hosszú! De nem is volt nálunk annyi ideig! Csak elkérte tőlünk ez a langaléta, ez a szélőlát, ez a Hosszú Béla, ez a hosszú ideig hordta magánál, fizesse ő a bíróságot! Hogy miért adtam oda? Mert olyan átkozott jó szívem van, nem állhattam ellent neki, de nem is adtam oda, ő lopta el. Úgy gondolta, könyvet, virágot, csokot lopni nem bűn, de ha én megfogom, én kirázom a lelkét. Hogy nekem mennyi bajom van emiatt a könyv miatt!

Pedig nem is értem, mikor én olyan rendez vagyok, én mások minden könyvet pontosan visszaadok, hogy más is olvasson, mert én tudom, hogy a könyvtár mindanyunké, én öntudatos dolgozó vagyok kérem, én most az egyszer elköttem egy hibát, az igazán nem számít. ... Micsoda, hogy az olvasójegetmet még három könyv terhell? Még három? Nem is értem... Igen, igen, Tessék csak várni, mindjárt megmagyarázom... D. E.

szabadult fel hazánk fővárosa, Budapest

Nagy gondot okozott az aula megteremtése is, mert ha a két szűdvár továbbra is két részben marad meg, akkor egyik rész sem lett volna

elő, nagyszámú közönség befogadására. A két rész középen elválasztó 4 oszlopot el kellett távolítani, ezek azonban a felültek lévő kereszt-

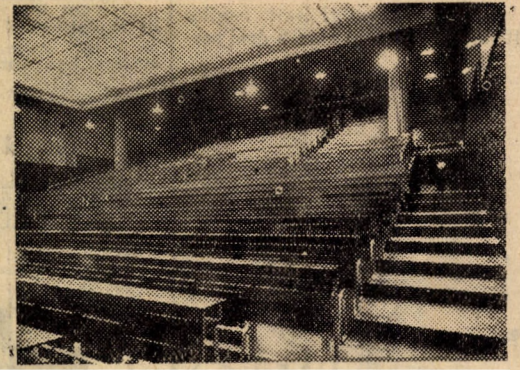
folyosót tartották. Így az oszlopok helyett hatalmas acéldomot helyeztek el. Ez a munka az épít-

kezés egyik legnehezebb szakaszát jelentette, úgyhogy csak a végefelé merték hozzákezdeni.

legnagyobb problémánk, hogy a padlózat emelkedésével a terem magassága állandóan csökken. A felső szinten a legkisebb a magasság, így itt a hang megreked és hangörvény keletkezik volna. Lohr Ferenc hangmérnök barátom szeretett segítségével. Olyan fadóbozókat tervezett, melyek egyik oldalát viaszosvázzal vonták be, belsejükbe pedig párnát helyeztett. Több dobost együttesen, gumitengelyen építettünk a falba.

— Hogyan működik ez a szerkezet?

— Először magam is azt hittem, hogy a viaszosvázzal jelentősége a döntő, de Lohr barátom elmagyarázta, hogy a hangnyelést a párnák végzik. Ezáltal az előadóval szemben lévő felületekről nem indul ki visszhang és nem keletkezik hangörvény sem.

Beszélgétek közben az újjépítéssről készült képeket tartalmazó albumot lapozgatjuk. Látom, hogy Halászy elvtárs az éttermet keresi, de sajnos az albumban az étteremről nincs felvételünk.

— Kár, hogy nem csináltak képet az étteremről — mondja. — Az is nagyon nehéz feladat volt. Őn biztosan ismeri az éttermet és el tudja képzelni, mit jelentett egy ekkora területet biztosítani. Az étterem fölött hatalmas épületrészt

Az építkezésen önkéntes közgazdász hallgatók is dolgoztak. Munkájukkal bizonyos mértékig nagyobb lendületet adtak az építkezésnek, hiszen ők voltak azok, akiknek mindig még tégnap kellett volna a palota, sem mint holnap. Még folyt az építkezés, amikor már az 1950/51-es tanév II. félévét az új egyetemem kezdtek el. Gyakran megemlítem, hogy az egyik szeminariumot a másiktól csak néhány tégna és egy két malterosz vödör választotta el. A félév végére az építkezés közvetlenül a befejezése előtt

1951 szeptember 8. Ezen a napon örökzöld növényekkel díszítették a frissen festett folyosókat. Nagy ünnepe volt egyetemünknek: új otthont avatott. A kormány

réséről megjelent Gerő Ernő és Vas Zoltán. Itt volt a politikai, társadalmi és tudományos élet számos képviselője. De eljöttek az építők is, ter-

van, melynek összes csöveit, vezetőkeit, lefolyóit máshova kellett elvezetnünk, nehogy az éttermet elcsúfítsuk. De a tornaterem tervezésében is megjelztünk. Nagy elvtárs az utolsó pillanatban szólt, hogy tornaterem is kell. Terveztém én azt mindenhol, a padlóstól egészen lefelé, míg végül ott kaptam helyet, ahol jelenleg van. Szerettem volna magasabba építeni, de mar nem sikerült. Ugyancsak nagyon bánt a hidelfőli sarkon lévő lemélítés is

— Ez hogy történt?

Valamit ásnak! — Az egyik nap azt veszem észre, hogy az épület észak-nyugati sarka mellett emberek ásnak. Mikor szörnyűködve megkérdeztem, mit csinálnak, azt mondták, hogy a villamos alagútját ássák. Tervrajzuk szerint közvetlen az egyetem mellett 4 és fél méterre kellett volna leásniuk. Ez a szakadék az épület külső szépségét teljesen megzavarta volna. Tervet készítettem, amely szerint az alagút munkálatait egész másképp rendeztem volna el. Nagy kár, hogy a már befektetett összegek miatt a tervet nem lehetett kivitelezni. Megmaradt tehát az a lemélítés, ami ma is látható, de annyit azért elértem, hogy nem 4½ méter.

Bár a külső falak megmaradtak, azt még sem lehet mondani, hogy teljes épségben. Sokhelyütt lyukak voltak, a szobrok és oszlopok jelentős része elpusztult. Az oszlopokat még csak könnyen meg lehetett rajzolni, de a szobrokkal már több baj volt. A főkapu feletti 10 szobor megmaradt, azonban a volt Közraktár téri és az észak oldal 6-6 szobrára teljesen lerombolódt. Azt, hogy ma mégis a régi stílusban állnak, annak köszönhetjük, hogy sikerült egy 1874-es fényképet szerezni, mely az épületet ábrázolta. Ezt a fényképet azután felnagyították és a szobrászok most már körülbelül a régi formákat tudták megalkotni.

Nem két órát, hanem napokon keresztül beszélgethettünk volna az egyetem születéséről, mégsem tudhattam volna meg mindent. Az elmondottakból csupán következtetni tudok az emberek nagyvívű, nagyvívű munkájára. Másfél év után már a befejező munkálatokat végezték és az álmányok között megjelentek az első beköltözők.

Költözökösés el. Az ajtókon még nem voltak számkok, a sok álmány között alig lehetett eligazodni és mégis mindenki csodálkozva állt meg az épületben. Erezték, hogy felbecsülhetetlenül sokat kaptak. A Szerb utcából először az egyes tanszékek költöztek át. Az évfolyam-előadásokra az előadók február-ra már elkészültek. Egyidőben folyt a költözökösés és tanítás, valamint az építkezés. A félév végére az építkezés közvetlenül a befejezése előtt

állott, ugyanakkor az átköltözés is nagyvívű befejeződött. A régi, hányarott életű iródnak, osztályaink gyönyörű, tervezett bútortal ellátott szobákban foglalhattak helyet. A megelégedés általános volt, az öröm nem került el senkit sem. Ami álom volt, valóság lett, ami rom volt, az palotává változott. És ebben a palotában most már szabad szárnyakon kezdte meg működését a Közgazdaságtudományi Egyetem.

vezők, kivitelezők, mérnökök és fizikai dolgozók egyaránt. Eljöttek, mert minden tudásukat, mondhatni a szívüket adták az új palotába. Látni akarták az avatást, a fényárban üszó aulát és titkon azt remélték, hogy talán kapnak néhány jó szót, némi elismerést ezért a heroikus munkáért.

Az azonban hiába szólt föl legalább öt szónok, az építőkről valahogy megfeledkeztek. Névszerint nem emeltek ki senkit, nem mondtak köszönetet és még a minisztereket sem az kalauzolta, akik az egyetemet tervezték, hanem mások.

Úgy illett volna, hogy az építkezés vezetőit legalább bemutassák az itt megjelent vendégeknek. Erről azonban már elkétek. A jogosan neheztelő építészek még az ünnepség befejezése előtt hazamentek. Nem tudom, hogy egyetemünk vezetői valahogy helyrehozták-e már ezt a hibát, de szólnékül nem lehet elismenni a tények fölött.

Nem engedhetjük meg magunknak, hogy kelőképpen ne méltányoljuk az építők áldozatkészességét, hiszen bizonyos, hogyha annak idején ők sem méltányolták volna a mi munkánkat, akkor ma az egyetem egészen másképp nézne ki.

A mi halánk a megbecsülés és a tisztelet

Szerkesztőségünkben úgy terveztük, hogy a cikk mellé közöljük Ybl Miklós, az építő és Halászy Jenő, az újjáépítő arcképét. Azonban Halászy elvtárs a következő szavakkal utasította el kívánságunkat:

— Arra kérem, hogy az én képem helyett helyezzenek el egy képpel többet az egyetemről, mert munkám úgy is többet árul el rólam, mint az arcképe.

Nem hagytam annyiban és előadtam, hogy Ybl Miklós képével hoznánk a tervező arcképet. — Így kérem, meginkább kinosan érezném magamat. Az építkezés folyamán annyira megismertem Ybl művészetét és olyan nagyra tartom őt, aki mellett én jelentéktelen vagyok — mondta szerényen Halászy elvtárs.

Másfél éve járok az egyetememre, számtalanszor hallottam már, hogy meg kell becsülnünk az egyetemet, a szép iskola lelkesítsen a jobb tanulásra. De még soha senkitől nem hallottam, hogy az egyetem olasz-renezzáns stílusban van építve és még soha nem hallottam az építőkről sem.

Alljón itt Halászy Jenő neve, akinek fényképe helyett egyre jobban ismerkedjünk meg munkájával, egyetemünkkel.

Örökös emlékezünk a munka közben elhunyt kiváló tervezőre, Müller Miksára, az építők kedves Maxim barátjára. Korán bekövetkezett halálaiá ő volt a helyettes tervező és egészségét sem kimélve harcolt a minél jobb munkáért.

Ne felejtsük el Kirschner Józsefet sem, aki az ORLAK részéről vezetése a munkát. Művük tanulmányozásával bizonyítsuk be, hogy olyan embekekkel szeretnénk válni, mint ők. De emlékezzünk a fizikai dolgozókra is és szeressük meg az épület minden egyes alkotóját, mert ők is szerettek minket! Ezt alkotásuk bizonyítja.

1955. februárjával ötödik évébe lépünk annak a nevezetes napnak, hogy új egyetemünkön a tanítás megkezdődött. 1951-ben a magyar köz-

gazdaságtudomány felvirágoztatásának jelentős szakaszához érkezünk. Reánk vár az a feladat, hogy hallgatóinkkal és az érdeklődőkkel megismertessük egyetemünk múltját, melyet nagymértékben elősegítene az Egyetemünk Története házi kiállítás. Ezen kívül

javasoljuk, hogy Ybl Miklós, valamint az újjáépítő nevére márványtáblára vessük föl és az épület bejáratánál helyezzük el.

Ifjúságunk ismerje meg azt a küzdelmet, melyet érette és általa közgazdaságunk fejlődéséért legjobb barátaink tettek. Ismerje meg az azzal felelze ki köszönetét, hogy bizonyítsa: a mai ifjúság, megérdemli, hogy harcoljanak érte, mert az áldozatos munka örökéből tud jövőt formáló fegyvert alkotni.

